

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ВИМІРУ

*Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Запоріжжя, 27 жовтня 2023 року)*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ВИМІРУ

*Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Запоріжжя, 27 жовтня 2023 року)*

Запоріжжя
2023

УДК 316.43:330.342(06)

С83

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 3 від 31.10.2023 року)

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

УКРАЇНА

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

ЗА ПІДТРИМКИ

УКРАЇНА

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Бердянський університет менеджменту та бізнесу

Львівський національний університет природокористування

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Навчально-науковий інститут економіки, управління та діджиталізації НРЗВО «Кам'янець-

Подільський державний інститут»

Туристична агенція «Асоль»

ЗАРУБІЖНІ ДЕРЖАВИ

м. Хайлар (КНР, Інститут економіки та управління Хулунбуїрського університету)

м. Мутлан (Пакистан, Університет Бахауддін Закарія)

м. Тбілісі (Грузія, Європейський університет),

Готель Am Alten Weinberg (м. Бранденбург-Вердер, Німеччина),

ЗАТ ОРМЕ ІНТВЕСТИСІЙОС (м. Вільнюс, Литва)

АИППМПДМ «Д-Р ДАНИЕЛА КУНЕВА-АНДОНОВА» ЕООД (м. Варна, Болгарія)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Марченко О.А. – д.екон.н., професор; *Постол А.А.* – д.екон.н., професор; *Пилипенко К.А.* – д.екон.н., професор; *Рунчева Н.В.* – д.екон.н., доцент; *Мармуль Л.О.* – д.екон.н., професор, *Сальнікова М.В.* – магістр економіки.

Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя, 27 жовтня 2023 р). Полтава: Видавництво ПП «Астроя». 2023. 309 с.

ISBN 978-617-8231-29-3

У збірнику надруковано матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру», яка відбулася 27 жовтня 2023 року в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Збірник конференції розрахований на науковців, науково-педагогічних працівників, здобувачів закладів вищої освіти, фахівців підприємств, установ, організацій, представників засобів масової інформації та інших зацікавлених осіб.

УДК 316.43:330.342(06)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори матеріалів. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою автора.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2023

© Кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу, 2023

ISBN 978-617-8231-29-3

Рунчева Н.В., Качанова А.Р. Управління готельним підприємством.....	270
Сєвідова І.О., Бабко Н.М. Фінансовий аналіз та аудит в туристичній індустрії.....	273
СЕКЦІЯ 8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ.....	276
Крюкова І.О., Новак Н.П., Новак В.Д. Особливості організації управлінського обліку та оподаткування виробництва продукції рослинництва в аграрних підприємствах.....	276
Ліпський Р.В., Россоха А.О. Облік благодійної та гуманітарної допомоги установ державного сектору в умовах воєнного стану.....	279
Перчук О.В., Пеньковський С.В., Яценко І.М. Особливості обліку та оподаткування праці і зарплати фізичних осіб.....	284
Прокопишин О.С., Плечій М.О. Особливості впровадження бухгалтерського аутсорсингу в господарській діяльності підприємств.....	288
Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В. Аналіз динаміки доходів, витрат та фінансових результатів банківської установи.....	291
Тлучкевич Н.В., Гузь Ю.С. Особливості обліку готової продукції на підприємствах деревообробної галузі.....	296
Шепель І.В. Особливості ведення фінансового обліку земельних ресурсів.....	300
Myronchuk Z.P., Kolach S.M. Strategic accounting consulting for IT market.....	304

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

3. Мармуль Л.О. Підвищення доходності фермерських господарств. *Економіка АПК*. 2008. №5. С. 74-78.

4. Коцупатрий М. М., Марчук У. О. Внутрішньогосподарський контроль в управлінні діяльністю сільськогосподарських підприємств: монографія. Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К», 2014. 268 с.

Ліпський Р. В.

*к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

Россоха А. О.

*зво спеціальності 071 Облік і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ОБЛІК БЛАГОДІЙНОЇ ТА ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Забезпечення ведення бухгалтерського обліку установами державного сектору на безперервній основі, навіть в умовах воєнного стану, є компонентом забезпечення стійкості держави.

Для суб'єктів державного сектору відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, регулюються бюджетним законодавством. Зокрема, статтею 13 Бюджетного кодексу України визначено, що благодійні внески, гранти та дарунки входять до складу першої підгрупи другої групи власних надходжень бюджетних установ [1].

Положення щодо планування, здійснення видатків за спеціальним фондом

бюджету в частині власних надходжень бюджетних установ, у тому числі в натуральній формі, врегульовано Порядком складання, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (пункти 18, 23, 49) [4].

Здійснення операцій за рахунок власних надходжень бюджетних установ під час казначейського обслуговування, в тому числі в натуральній формі, регламентовано Порядком казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407, та Порядком казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 [4].

Визнання суб'єктами державного сектору доходів від безоплатно отриманих товарів, робіт та послуг у натуральній формі, сум зовнішньої та внутрішньої безоплатної допомоги здійснюється відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України 24.12.2010 № 1629 [4].

Правові засади здійснення благодійної діяльності в Україні визначає Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону набувачем (бенефіціаром) благодійної допомоги може бути будь-яка юридична особа (надходження від благодійних організацій), неприбуткова організація або територіальна громада, отже, йдеться, між іншим, і про суб'єктів державного сектору, які отримують таку допомогу для досягнення певних цілей [3].

Набувачами гуманітарної допомоги можуть бути, зокрема, підприємства, установи та організації, що утримуються за рахунок бюджетів, уповноважені ними державні установи та органи місцевого самоврядування.

Попри те що гуманітарна допомога в багатьох випадках має закордонне походження, існує ще багато особливостей, які відрізняють її від благодійних

надходжень. Розмежування благодійної та гуманітарної допомоги можна спостерігати й під час їх визнання.

Окрім того, для закордонної гумдопомоги передбачено першочергове безкоштовне спрощене декларування митним органам відповідними установами та організаціями незалежно від форми власності та інші бонуси, у тому числі податкові, які поширюються тільки на таку допомогу.

Також відокремлена гуманітарна допомогівід благодійної й у звітності, а саме у звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. Так, у рядку 1.6 звіту узагальнено вид доходу як надходження у формі безповоротної фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, милосердя тощо, але розділено за видами (рядок 1.6.1 «благодійна допомога» й рядок 1.6.2 ГД «гуманітарна допомога»). При цьому надходження мають не задвоїтися в рядку 1.3 як доходи, одержані бюджетною установою (організацією), що зараховані на рахунки спеціального фонду цієї установи (організації) згідно із затвердженням в установленому порядку кошторисом. До того ж додаток ГД до звіту обов'язково подають ті установи, які отримували протягом року гуманітарну допомогу, із зазначенням її цільового або нецільового використання [2].

А ось фінансова звітність не вирізняє гуманітарну та благодійну допомогу – відображаємо їх у складі доходів за необмінними операціями та окремо надходження в натуральній формі у відповідних рядках звітів форм № 1-дс, № 2-дс, № 3-дс і № 5-дс [2].

Отримувати благодійну допомогу суб'єктам державного сектору дозволено бюджетним законодавством. У ст. 13 БКУ прописано, що благодійні внески, гранти та дарунки належать до першої підгрупи другої групи власних надходжень бюджетних установ, які отримуються додатково до коштів загального фонду. Така допомога через її незапланованість зумовлює внесення змін до спецфонду кошторису установи. Отримані на спецрахунок кошти можна витратити на організацію основної діяльності, що також передбачено цією ж статтею БКУ [1].

Згідно зі ст. 119 БКУ нецільовим використанням бюджетних коштів є, зокрема, витрачання їх на мету, яка не відповідає бюджетним призначенням, установленим законом про держбюджет або рішенням про місцевий бюджет [1].

Згідно з постановою № 202 в умовах воєнного стану не поширюються встановлені законодавством вимоги щодо отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги від юридичних та фізичних осіб – резидентів і нерезидентів. Слід зауважити, що, по-перше, йдеться саме про благодійну допомогу – не про гуманітарну. У ст. 11 Закону про гумдопомогу зазначено, що спеціально уповноважені державні органи з питань гуманітарної допомоги ведуть облік, статистичну звітність гуманітарної допомоги, а бухгалтерський облік та відповідну звітність здійснюють отримувачі та набувачі гуманітарної допомоги [2].

Підставою для започаткування процедури визнання допомоги гуманітарною є письмова пропозиція донора про її надання. Підставою для здійснення гуманітарної допомоги в Україні є письмова згода отримувача гуманітарної допомоги на її одержання. Отримувач гуманітарної допомоги має такі самі права на її використання, що і набувач гуманітарної допомоги» (ст. 3 Закону № 5073-VI). Окрім того, отримувач і набувач гуманітарної допомоги щомісяця звітують відповідному спеціально уповноваженому державному органу з питань гуманітарної допомоги про наявність і розподіл гуманітарної допомоги до повного її використання [2].

Зауважимо, що є певні загальні умови для оприбуткування благодійної та гуманітарної допомоги бюджетною установою, а саме:

- наявність правових ознак допомоги (безкорисливість, добровільність і цільова спрямованість);
- визначення цільового спрямування допомоги керівником бюджетної установи за умови, що благодійник цього не зробив;
- наявність відповідних первинних документів, які є підставою оприбуткувати допомогу (передати далі);

- комісійне приймання та оцінка майна.

Форма допомоги Допомога може надходити як від вітчизняних надавачів, так і від закордонних у різній формі: грошовій чи натуральній, – надаватися з рук у руки або через посередників. Наприклад, залежно від форми благодійної допомоги різнитиметься й відображення її в обліку, а саме:

- отриману у грошовій формі допомогу обліковують як фінансові активи установи, що мають (або не мають) цільове призначення;
- отримані матеріальні чи нематеріальні цінності – як нефінансові активи відповідно до НС 123 «Запаси», НС 121 «Основні засоби», НС 122 «Нематеріальні активи»;
- отримані послуги чи роботи – як витрати установи або капітальні інвестиції.

Оприбуткування як рухомого, так і нерухомого майна, що надійшло до бюджетної установи як благодійна (гуманітарна) допомога, супроводжується поданням до Казначейства довідки про надходження в натуральній формі до кінця звітного місяця. Необхідно також внести зміни до кошторису в частині спеціального фонду за власними надходженнями.

Література:

1. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI: станом на 24 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 13.09.2023).
2. Дорошенко М. «Новий бюджетний облік»: благодійна та гуманітарна допомога: як відрізнити та обліковувати?. ibuhgalter.net - бухгалтерський інтернет-портал. 2022. 4 жовт. URL: <https://ibuhgalter.net/articles/1122>.
3. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-VI: станом на 11 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> (дата звернення: 13.09.2023).
4. Про бухгалтерський облік окремих господарських операцій: лист Міністерства фінансів України від 27.04.2022 р. URL:

https://mof.gov.ua/storage/files/Zag_roz'yasn_MFU_oblik_blagod_dopomogi.pdf

(дата звернення: 11.09.2023).

5. Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги: Наказ М-ва фінансів України від 14.12.1999 р. № 298: станом на 25 берез. 2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0915-99#Text> (дата звернення: 11.09.2023).

Перчук О.В.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку, оподаткування та бізнес-управління,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі,

м. Переяслав, Україна

Пеньковський С.В.,

аспірант,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі,

м. Переяслав, Україна

Яценко І.М.,

аспірант,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі,

м. Переяслав, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРАЦІ І ЗАРПЛАТИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

В умовах сучасної економіки знань чи цифрової економіки важливу роль у керуванні функціонуванням будь-якого виробничо-економічного об'єкту відіграють інформаційні системи. Ці системи, які мають складну організацію та структуру для моніторингу діяльності, включають в себе більш ширші бази даних та системи обліку. Організаційно-структурні особливості залежать від спеціалізації, диверсифікації та напрямків діяльності, розмірів підприємств і

Наукове видання

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ВИМІРУ

Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Запоріжжя, 27 жовтня 2023 року)

Друкується в авторській редакції мовою оригіналу

Оргкомітет конференції

**Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

Поштова адреса: вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, 69000

Електронна адреса: mdpu_conf@ukr.net

Телефон: +38 (097) 243 85 82

Видавництво ПП «Астрая»

Поштова адреса: вул. Шведська, 20, кв. 4, м. Полтава, 36014

Електронна адреса: astraya.pl.ua@gmail.com, веб-сайт: astraya.pl.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5599 від 19.09.2017р.

Телефон: +38 (0532) 509-167, 611-694